



Succesverhaal	IPKW: Het duurzaamste bedrijventerrein van Nederland	INST-01
Land	Nederland	
Genomen maatregelen	Gezamenlijke projecten waaronder biomassa, zonnepanelen, windmolens en een restwarmtenet.	
Sector	Gemengd - Bedrijventerrein	
Aanleiding	<p>“Het duurzaamste bedrijventerrein van Nederland worden, omdat we de wereld als een betere plek willen achterlaten aan de volgende generatie.” Dit is de ambitie van IPKW, een voormalig AkzoNobel industrieterrein uit de jaren '40. Het bedrijventerrein richt zich specifiek op het huisvesten van energie gerelateerde bedrijven – van startende ondernemers tot multinationals. Het terrein biedt huisvesting aan partijen die zich bezighouden met verduurzaming en innovatie op gebied van energie -en milieutechnologie. Toen Veolia zich als exploitant van de utiliteiten verbond aan het terrein ontstond de ambitie een proeftuin voor het duurzaamste bedrijventerrein van Nederland te worden op gebied van energie, afval, mobiliteit, gebouwen en mensen. IPKW en Veolia zien dit als gezamenlijke taak. Het bedrijventerrein wordt gezien als ecosysteem voor werk en onderwijs.</p>	
Hoe	<p><b>Aanpak</b></p> <p>Met behulp van een 'future map' is gevisualiseerd wat IPKW als het duurzaamste bedrijventerrein van Nederland betekent. Hierop staan projecten beschreven die in het verleden zijn geïmplementeerd, die op de planning staan, en een aantal droomprojecten voor in de toekomst. De 'future map' is breed gedeeld en gedragen op het bedrijventerrein. Gerelateerd aan het onderwerp 'energie' zijn op het terrein verschillende verduurzamingsprojecten geïnitieerd, zoals (a) het produceren van stroom door middel van zonnepanelen, (b) het plaatsen van windmolens, (c) het in gebruik nemen van een biomassaketel en (d) de aanleg van een restwarmtenet. Het bedrijventerrein is nog aangesloten op het landelijk netwerk voor stroom en gas, maar beschikt ook over een eigen energienetwerk. Huurders nemen stroom, perslucht, diverse soorten water, gassen e.d. af via het eigen netwerk. Het beschikken over een eigen netwerk maakt het nemen van besluiten omtrent verduurzaming gemakkelijker.</p>	





### **Uitdagingen**

De ambitie tot verduurzaming van IPKW bestond al lang. Echter, de voormalige exploitant van de energiecentrale werkte niet mee aan de verduurzamingsslag. Dit was de eerste tegenslag in de ambitie tot verduurzaming. De verkoop aan Veolia, wereldleider op het gebied van geoptimaliseerde inzet van grond- en brandstoffen, heeft ervoor gezorgd dat drastische stappen richting duurzaamheid gezet konden worden. Een tweede tegenslag ontstond bij het in gebruik nemen van de biomassaketel. In de tijd dat de haalbaarheidsstudie voor aanschaf en in gebruik nemen van de biomassaketel gedaan werd, was het mogelijk een SDE subsidie te krijgen en werd biomassa gezien als een goede transitiebrandstof. Echter, de collectieve mening over deze technologie is met verloop van tijd veranderd. Het slechte imago dat biomassa kreeg zorgde voor negatieve reacties. Als koploper in de transitie krijg je naast positieve ook negatieve reacties, wat ervoor kan zorgen dat het moeilijker is om ondernemers mee te krijgen in de energietransitie. Nu de biomassaketel is geïnstalleerd en zorgt voor een substantieve besparing op gasverbruik, vraagt de overheid al naar mogelijkheden om de biomassaketel weer uit te faseren en over te gaan op een duurzamer alternatief. Tot slot is het bij innovatieve projecten moeilijk om de businesscase kostenneutraal te krijgen. Hoe nieuwer de technologie, hoe moeilijker dit is. IPKW heeft medewerkers in dienst op het thema marketing en communicatie. Hoewel dit in het begin een investering was zonder aanvankelijke terugbetaling, werpt het nu zijn vruchten af. In 2019 heeft IPKW de 'BT Circular Economy' award voor duurzaamste werkplek van Nederland ontvangen. Hoewel uitdagingen blijven bestaan, is IPKW een inspiratiebron voor de lokale overheden en andere bedrijventerreinen.

### **Samenwerking**

De wisselende houding van de gemeente ten aanzien van de biomassa ketel maakte de samenwerking uitdagend. Desalniettemin wordt er op dit moment sterk samengewerkt en zoekt de gemeente verbinding met IPKW om te leren en kennis en ervaringen verder te verspreiden. Zo zijn gemeenteambtenaren stage komen lopen om te leren over hoe bij IPKW het verduurzamingsvraagstuk succesvol wordt aangevlogen, waarin de waarde van samenwerken in de 'triple helix' voor alle betrokken partijen wordt benadrukt.

### **Resultaat**

Op dit moment liggen er op IPKW 24000 zonnepanelen die 6,7 miljoen kWh per jaar opwekken. Er staan vier windturbines op en rond IPKW, deze leveren schone en lokaal geproduceerde energie aan huishoudens in Arnhem. De biomassaketel op IPKW is goed voor een reductie van 90% van het gasgebruik. Op dit moment is IPKW bezig met een verkenning voor het aanleggen van een waterstof netwerk op het terrein. Een waterstof tankstation bestaat al. Ook hier gaat het om een uitdagende casus, maar een groep ambitieuze partijen poogt een businesscase op te zetten waardoor het voor nieuwe partijen makkelijker is om aan te sluiten en investeringskosten te delen. Naast hernieuwbare energie en een reductie van CO<sub>2</sub> uitstoot, is IPKW een inspiratiebron voor andere bedrijventerreinen en lokale overheden.





## Geleerde lessen

De casus van IPKW leert dat het verduurzamen als koploper uitdagend is, maar ook over de mogelijkheden die het biedt als je met een groep gemotiveerde ondernemers aan de gang gaat. Het hebben van één eigenaar en eigen medewerkers maakt IPKW als bedrijventerrein uniek en maakt de organisatie van de verduurzaming gemakkelijker. Op een regulier bedrijventerrein zijn er altijd wel een aantal spelers te vinden die zich willen inzetten voor verduurzaming, maar deze moeten ook hun eigen onderneming draaiende te houden. Dit maakt het belangrijk dat de lokale overheid stevig kan ondersteunen in het opzetten van een structuur voor verduurzamingsprojecten, bijvoorbeeld door middel van het opzetten van een organisatiegraad op het bedrijventerrein en het aanstellen van een parkmanager die de ondernemers kan ondersteunen bij verduurzamingsprojecten.



This Best Practice was developed by the Impawatt Project (GA No. 785041) and adapted for the GEAR@SME Project (GA No. 894356)

